

9 Vrouwen in actie

INTRO Nagefloten

Toen ik 17 was, ben ik een half jaar lid geweest van Dolle Mina. Ik was ervan overtuigd dat vrouwen moesten vechten voor gelijke rechten. Het was een leuke tijd moet ik zeggen, alles kon als het maar gek was. Ik heb een keer meegedaan aan een landelijke actiedag. Dolle Mina ging de rollen omkeren: niet de vrouwen maar de mannen zouden dit keer worden nagefloten. Onze groep bestond uit zes meiden. We hebben eerst wekenlang geoefend om goed te kunnen fluiten. Fluiten kan iedereen zou je denken. Maar fluiten zoals mannen dat doen als er een vrouw langs komt, dat is nog best lastig. Toen zijn we naar Amsterdam gegaan, net als verschillende andere groepjes. Een dag lang hebben we door de stad gelopen en alle jongens nagefloten die we zagen. Je moest eens weten hoe boos die knullen werden! De heren konden toen nog niet tegen een grapje ... Sommigen werden verlegen, maar vooral de bouwvakkers werden erg agressief.

Wij hebben geen problemen gehad maar er zijn die dag wel vrouwen geslagen door de nagefloten heren. Daar schrok ik achteraf wel van. Maar de actie haalde de kranten en dat was de bedoeling. Ik heb die dag vooral genoten omdat we de rollen hadden omgedraaid.

Herinnering van Jesse Jans

In de jaren zestig voerden vrouwen actie. Dit had verschillende oorzaken.

In deze paragraaf geef je antwoord op de vraag:

Waarom steeg het opleidingsniveau van vrouwen?

WB §9 INTRO BLZ. 152

bron 41 Twee groeperingen die opkwamen voor de rechten van de vrouw.

MVM en Dolle Mina

Het traditionele rolpatroon van mannen en vrouwen zou volgens MVM (Man Vrouw Maatschappij) automatisch veranderen als de opvoeding en het onderwijs veranderden. Vrouwen moesten meer mogelijkheden krijgen om betaald werk te doen, onder andere door verkorting van de werktijd. Vrouwen hadden volgens MVM net zoveel recht op arbeid als mannen. MVM was een actiegroep van goed opgeleide mensen. Men schreef brieven, artikelen, lesbrieven en brochures om de politieke partijen, de regering en andere instellingen onder druk te zetten. In 1970 begon Dolle Mina als straatbeweging rond een groep Amsterdamse vrouwen die hadden meegedaan aan de studentenacties. Net als MVM stelden de Dolle Mina's de ongelijkheid tussen mannen en vrouwen aan de kaak. Ze voerden acties op de manier van de provo's. Door deze ludieke acties werd de aandacht van de media getrokken. Zo lukte het om een grote groep Nederlanders te bereiken. Dolle Mina bracht het feminisme in de huiskamers van de gewone mensen.

Uit: M. Cornelis e.a., Vrouwen in Nederland en de Verenigde Staten (1989).

Opgeleid tot moeder

Voor onze Middelbare Meisjes School is het doel der vorming positief. Zij wil, overeenkomstig de eisen der eigen vrouwelijke natuur, het meisje inzicht geven in hetgeen op godsdienstig, esthetisch, letterkundig, filosofisch en praktisch terrein haar in het later leven nuttig zal zijn. De meisjes uit beschaafde kringen moeten ontwikkelde, verstandige en breeddenkende moeders worden met een hoog plichtsbef, tactvolle liefde, moedig idealisme en oprechte godsdienstzin. Het gezin is de vruchtbare cel der ganse maatschappij, en de zon daarvan is de moeder.

Uit: S. Grotenhuis, Coeducatie of seksgecheiden onderwijs. In: Vernieuwde patronen, nieuwe drama's (1992).

bron 42 Het doel van de Middelbare Meisjes Scholen.

Wanneer een meisje zonder diploma van school ging, kon ze nog een jaar naar de vormingsklas. Daar leerde ze alles wat ze moest weten over het huishouden. Een belangrijk vak was kinderverzorging. Voor dit werkstuk over de babykamer kreeg Ineke Hogema een 6.

bron 43 Voor meisjes zonder diploma: de vormingsklas.

Ze gaat toch trouwen, waarom zou ze dan leren?

Alleen, en tegen vrees, tegen
gevoelens, tegen angst,
die ze verdrongen, die ze
verdrong.
Zorg, dat je later je omgeving begrijpt,
leerde, die omgeving.

Marie, word wijzer!

afbeelding: Marie, beeld van (Polder, 2004), Amsterdam

bron 44 MVM voerde actie om ervoor te zorgen dat meer meisjes zouden doorleren.

LEERTEKST

In de jaren vijftig werden meisjes vooral opgeleid voor hun toekomstige taak als echtgenote en moeder. Dat was het duidelijkst te zien aan de **huishoudscholen**. Daar leerden meisjes hoe ze moesten koken, schoonmaken en met geld omgaan. Er was wel middelbaar onderwijs voor meisjes, maar dat leidde vooral op tot typische vrouwenberoepen, zoals secretaresse en doktersassistente. Meisjes gingen zelden naar een hogeschool of universiteit. Dat veranderde vanaf de jaren zestig met de komst van de **tweede feministische golf**. Het was de tweede, omdat feministen al veel eerder, rond 1900, stredden voor vrouwenkiesrecht en toegang tot hoger onderwijs. Wat waren de oorzaken voor de veranderingen in de positie van vrouwen?

- Veel meiden en vrouwen waren ontevreden. Ze hadden wel stemrecht en mochten naar het hoger onderwijs, maar vrouwen hadden in de praktijk veel

minder kansen dan mannen. Tijdens de tweede feministische golf, die in de tweede helft van de jaren zestig begon, voerden vrouwen actie voor gelijkwaardigheid. De actiegroep Man Vrouw Maatschappij (1968) wilde gelijke kansen in het onderwijs, gelijke lonen en een eerlijke verdeling van betaalde en onbetaalde arbeid. De actiegroep Dolle Mina (1969) voerde ludieke acties, bijvoorbeeld voor het recht op abortus en de pil in het ziekenfonds. De vrouwenbeweging stimuleerde vrouwen om een goede opleiding te volgen en drong bij de regering aan op betere onderwijskansen voor meisjes.

- Door de groei van de economie kwam er steeds meer vraag naar arbeid. Ook vrouwen moesten buitenshuis aan het werk.

- In 1969 kwam een nieuwe wet: de Mammoetwet. De aparte scholen voor **meisjesonderwijs** verdwenen. Het algemeen voortgezet onderwijs werd voor jongens en meisjes hetzelfde. Vrouwen die al kinderen hadden en alsnog een middelbare schoolopleiding wilden volgen, konden terecht op de moedermavo. Daar kregen ze overdag les, terwijl hun kinderen op school of op de crèche waren. De overheid voerde ook campagnes om meisjes te stimuleren om een technische of exacte opleiding te kiezen.

Inmiddels hebben meisjes hun achterstand in het onderwijs ingelopen. In het hoger onderwijs zitten zelfs iets meer meisjes dan jongens. Wel kiezen meisjes nog meer voor de opleidingen die gericht zijn op de verzorgende beroepen.

WB §9 TOEPASSING BLZ. 153

Memootje

In 1967 werd in Amerika de SCUM opgericht. Volgens deze *Society for Cutting Up Men* waren mannen een 'biologisch ongelukje'. De SCUM bestond uit maar een lid: Valerie Solanas. Toch kreeg zij veel aandacht vanwege haar radicale ideeën. Haar doel was niet echt dat vrouwen mannen zouden gaan uitroeien, maar ze wilde wel heel duidelijk laten weten dat ze vond dat mannen minderwaardig waren.

mbo-richting	meisjes	jongens
techniek	16%	84%
landbouw	33%	67%
economie	49%	51%
dienstverlening/gezondheidszorg	88%	12%

bron 45 Percentage meisjes en jongens in de richtingen van het middelbaar beroepsonderwijs eind jaren negentig.